

Світлана ТІТКОВА

(м. Полтава)

Завідувачка сектору абонементів наукової та навчальної літератури відділу обслуговування науковою та навчальною літературою бібліотеки імені Михайла Жовтюрюха Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, авторка низки публікацій із краєзнавчої тематики. Волонтерка.

Народилася й проживає в місті Полтаві. Закінчила Полтавську середню школу №25 (1990). Вищу освіту здобула в Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка на психолого-педагогічному факультеті (спеціальність «Педагогіка та методика початкового навчання», 1995). Також має фах еколога (Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая, спеціальність «Екологія та охорона навколишнього середовища», 2009) та магістра в галузі культури й мистецтва (Приватний вищий навчальний заклад «Європейський Університет», спеціальність «Інформаційно, бібліотечно та архівно справа», 2021).

РОЗПОВІДЬ ВОЛОНТЕРКИ ПРО ЗРУЙНОВАНІ ВІЙНОЮ ДОЛІ УКРАЇНЦІВ

Із перших днів війни ми разом із донькою шукали можливість долучитися до роботи волонтерів. І ось натрапили у фейсбуку на повідомлення, яке закликало допомогти сортувати й пакувати речі на пункті прийому та видачі гуманітарної допомоги, улаштованому в Полтавському академічному обласному театрі ляльок. Наступного ранку – ми вже на місці й бачимо, як волонтери й артисти згуртовано працюють, виконуючи незвичну для них роботу: розбирають і фасують одяг, взуття, перетягують важкі валізи, мішки та ящики. Я завжди поважала артистів цього театру, а того дня аж розчулилася, пересвідчившись, що в їхньому колективі панує взаєморозуміння й однастайна дієва підтримка нашого спільного руху до перемоги, та побачивши, наскільки уважні вони до кожного відвідувача пункту. Злагоджена атмосфера позитивно впливала на робочий процес, і важка праця не здавалася такою виснажливою.

Багато вимушених переселенців зверталися до нас по допомогу. Скільки горя і втрат зазнали ці люди! Кожну болючу історію й не запам'ятаєш, бо, на жаль, було їх без ліку.

Але щільно засіла в пам'яті одна жіночка – наша перша підо-

пічна. Спочатку вона не могла мовити й слова, тільки плакала. А вже дещо заспокоївшись, розповіла, що приїхала з Харківської області й має п'ятеро дітей. Збиралися виїжджати дуже швидко й тому взяли тільки документи та трохи їжі... Ми гуртом підбирали речі для її малюків. Жінка емоційно збиралася й називала найнеобхідніші потреби. Про одяг для себе навіть не згадала. Ледь умовили її взяти бодай щось і собі. Вона щиро обіймала нас і дякувала щедрим, добрим полтавцям, які принесли ті речі, поділилися в біді ними з ближніми. Згадуючи цю відвідувачку, я захоплююся стійкістю наших жінок-матерів, їхньою безмежною, глибокою любов'ю до своїх родин.

Не можу не розповісти й про чоловіка, який розгублено заїшов до пункту. Також сказав, що прибув із Харкова, одвіз свою дружину в пологовий будинок у Полтаві, а зараз удома сам із дворічною донькою. З нашою допомогою і він упорався з нелегким для нього завданням – одягнути дитину й дібрати одяг для коханої та синочка, який невдовзі мав з'явитися на світ. Скільки теплих слів він говорив про свою донечку, про найкращу у світі дружину, як дбайливо складав усі речі, що ми йому зібрали! Тишило крізь сльози те, що в цей жахливий час війни в наших українських родинах міцнішає любов, взаємна турбота.

Згадую й гірку розповідь бабусі із Сумської області, яка приїхала з трьома онуками до Полтави. Попросила нас не розпитувати дітей про їхніх батьків, щоб не плакали. Що там сталося, так і не розповіла. А внучата були налякані й мовчазні, на іграшки, які ми їм пропонували, не звертали уваги... Швидко дібрали необхідні речі, адже бабуся чітко називала, що їм потрібно. Мабуть, зазнала немало труднощів і налаштована була на зважені дії в боротьбі з бідю. Для себе попросила тільки пару рукавиць, щоб сокиру зручніше було тримати, адже мусила дрова рубати й топити піч: вони

з малечою знайшли притулок у родички в передмісті Полтави. Спостерігаючи за цією літньою, але сильною духом жінкою, я не сумнівалася в тому, що вона зробить і неможливе, щоб її внуки мали все необхідне – і їжу, і одяг, і велику бабусину любов.

Під час волонтерства я побачила багато дітей наляканих, знервованих, сумних. Але виразно запам'ятався один хлопчик років п'яти, який оглянув усі іграшки й узяв собі тільки пластиковий автомат. Самостійно вибрав і взуття, бо вже в такому ранньому віці знав свій розмір й

уважно роздивлявся номери на підшвах. Говорив він небагато, але повідомив нам, що збирається йти воювати з ворогами й не буде чекати, поки виросте. Поспілкувавшись із малим, ми засмучено примітили, що наші діти стали по-дорослому серйозними, а в очах їхніх тривога, сльози, але водночас і мужність, рішучість; це справжні маленькі герої.

Якось по допомогу звернулася стомлена старша пані з Київської області. Зі сльозами на очах вона показала фото п'ятиповерхівки, напівзруйнованої снарядом. Жінка розповіла, що їхньої квартири більше немає. Приголомшено, із великим жалем вона згадувала, як роками родиною виплачували кредит, робили ремонт, купували меблі... Уже ось-ось донька з чоловіком і тримісячною онукою мали переїхати в цю нову оселю, але не здійснилися мрії: їх зруйнувала війна. Одне втішало цю жінку: усі рідні живі...

І ще такий епізод я теж часто згадую. До пункту зайшла жінка. Певний час вона не наважувалася заговорити ні з ким із наших працівників, хоч багато хто пропонував їй допомогу. Нарешті підійшла до мене, узяла за лікоть і тихо промовила: «Я українка, мне стыдно, что я не говорю на украинском языке, но вы же мне

поможете? Я із Харькова приехала». У її словах я вловила гірке прозоріння й каяття за свою позицію в минулому, сором за те, що за довгі роки життя (а була вже пенсійного віку) не вивчила державну мову. Я її заспокоїла, зазначивши, що ще не пізно вивчати мову й переосмислювати свої погляди. Допомогла жінці знайти потрібний одяг. Її вразило те, що всі ці речі зібрали полтавці для допомоги постраждалим від російської навали. Наприкінці нашого спілкування відвідувачка крізь сльози сказала: «Я раніше неправильно думала і тільки тепер осознала все». Упевнена, що це усвідомлення сталося не під час нашої бесіди, а за кілька тижнів війни.

Одного березневого дня ми допомагали з одягом великій родині, і саме такі родини до нас зверталися часто. З'ясувалося, що ці вимушені переселенці знайшли тимчасовий прихисток у тому ж будинку, де проживає моя сім'я. Зауважу, що зазвичай ми із сусідами наводили лад у квітничках перед домом не надто дружно й охоче. А тут, повертаючись із роботи, бачу, що наші нові мешканці без жодних знарядь праці вже ретельно прибрали клумби біля під'їзду й збирають сміття в поліетиленові мішки. Я щиро їм дякувала за гарний вчинок. Вони ж розповіли, що мали хату, город, садочок, що люблять господарювати, вирощувати врожай. Згадували, які гарні троянди квітнули біля їхнього дому, які сорти помідорів планували висаджувати... У кожному слові був пекучий біль землялюбної душі українців.

Зустрічала багатьох самотніх літніх людей, які майже безвиїзно жили й працювали в селах. Із сумом згадую дідуся з Харківщини. Він розповів, що давно поховав дружину, згодом донька важко хворіла, і вже два роки, як її немає... Із села виїхав разом із сусідами. До нас прийшов по одяг і взуття. Зовсім слабкий і безпомічний: не мав

сили міряти, застібати речі, зватися, утім намагався обходитися без сторонньої допомоги. Скаржився лише на те, що руки трясуться більше, ніж раніше. Розхвилювався. В очах рясніли сльози. Ми спакували дібрані речі. Прощаючись, дідусь сказав мені, що я схожа на його доньку... Відчула, як глибоко він сумує за близькими, як важко йому опинитися тепер і без рідного житла – абсолютно самотнім у цілому світі!..

У травні по допомогу звернувся немолодий знервований чоловік. Говорив він українською мовою з дивним акцентом. Сумно розповів, що приїхав із Донецчини й залишиться в Полтаві назавжди. Воднораз гордо повідомив, що від початку війни розмовляє тільки українською, утім поскаржився, що родичі його не підтримують. Дорікнув і полтавцям за їхній суржик, адже сам прагне навчитися говорити правильно. Поки підшукувала йому куртку, дізналася, що за останні місяці в чоловіка дуже ослабло здоров'я й активно розвивався діабет. Життєві випробування далися взнаки. Він показав мені паспорт: на фото в ньому, здавалося, був хтось зовсім інший, кілограмів на двадцять повніший... Я поділилася і своїм боєм: мій чоловік теж хворіє на діабет; розповіла, які ліки він приймає вже багато років... Наша розмова трохи підбадьорила гостя.

Нерідко до пункту зверталися люди з інвалідністю. Допомогаючи цим переселенцям, я глибоко розуміла, як важко їм жити і в мирний час, а в період війни – просто жахливо. У рідному місті чи селі вже якось пристосувалися до своїх повсякденних труднощів, а тепер переїзд, нові умови проживання, інше оточення... Мені запам'яталася одна жіночка з маленькою донечкою. Пані мала вади мовлення, і ми ніяк не могли зрозуміти, що вона каже, але дитина

нам пояснила мамині прохання. Ця дівчинка семи-восьми літ здалася дорослішою за свій вік. Вона вже звикла полегшувати спілкування мами з іншими людьми. Також допомагала пакувати речі, які ми дібрали для них, а ще намагалася робити так, щоб уберегти матусю від зайвих розмов із волонтерами, неначе хотіла, щоб менше людей помічали вади її рідної людини. Дитина розповіла нам, що поселили їх в одній із полтавських шкіл, ні на що не скаржилася, тільки повторювала, що вірить: усе буде добре!

За час волонтерської роботи зустріла багатьох людей із понівеченими війною долями. Та я свідок і того, що, незважаючи на труднощі й горе, наші співгромадяни проявляють справжню силу характеру, стійкість і непереборну віру в перемогу над ворогом. Чула від знайомих про випадки недостойної поведінки переселенців, проте сама з цим ніколи не стикалася. Навпаки, пройнялася великим співчуттям до цих страждальців і хочу розповісти про кожного з тих, хто приходив до нашого пункту по допомогу. Але ці сумні історії вимагають надто багато часу й паперу, – стільки горя, сліз, руйнувань принесла люта війна!

